

Rhaglen Sgrinio
Ymlediadau Aortig
Abdomenol Cymru

Wales Abdominal
Aortic Aneurysm
Screening Programme

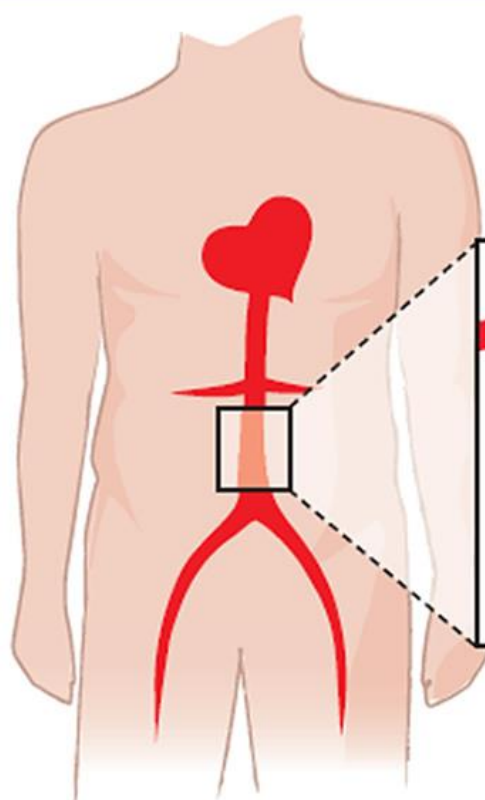
GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru

Adroddiad Ystadegol Blynyddol 2018-19

Ionawr 2020

ymlediad aortig
abdomenol

abdominal aortic
aneurysm

Amdanom ni

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn bodoli i ddiogelu a gwella iechyd a lles a lleihau anghydraddoldebau iechyd i bobl yng Nghymru.

Rydym yn rhan o'r GIG ac yn adrodd i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn Llywodraeth Cymru.

Ein gweledigaeth yw sicrhau Cymru iachach, hapusach a thecach. Rydym yn gweithio yn lleol, yn genedlaethol, gyda'n partneriaid ac ar draws cymunedau yn y meysydd canlynol:

Diogelu iechyd — darparu gwybodaeth a chynghor a chymryd camau i ddiogelu pobl rhag clefyd trosglwyddadwy a pheryglon amgylcheddol

Gofal sylfaenol, cymunedol ac integredig — cryfhau effaith iechyd y cyhoedd drwy bolisi, comisiynu, cynllunio a darparu gwasanaethau

Microbioleg — darparu rhwydwaith o wasanaethau microbioleg sy'n cynorthwyo diagnosis o glefydau heintus a'u rheoli

Diogelu — darparu arbenigedd a chynghor strategol i helpu i ddiogelu plant ac oedolion agored i niwed

Sgrinio — darparu rhaglenni sgrinio sy'n cynorthwyo canfod clefydau'n gynnar, eu hatal a'u trin

Gwybodaeth iechyd — dadansoddi data iechyd y cyhoedd, dod o hyd i dystiolaeth a rheoli gwybodaeth

Gwella ansawdd a diogelwch cleifion y GIG — darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth i'r GIG i wella canlyniadau cleifion

Polisi, ymchwil a datblygu rhyngwladol — dylanwadu ar bolisi, cynorthwyo ymchwil a chyfrannu at ddatblygu iechyd yn rhyngwladol

Gwella iechyd — gweithio ar draws asiantaethau a darparu gwasanaethau i'r boblogaeth er mwyn gwella iechyd a lleihau anghydraddoldebau iechyd

Rhagor o wybodaeth

Gwefan: icc.gig.cymru
E-bost: ymholiadau.cyffredinol@wales.nhs.uk
Twitter: [@IechydCyhoeddus](https://twitter.com/IechydCyhoeddus)
Facebook: facebook.com/iechydcyhoedduscymru

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

Mae'r adroddiad hwn yn grynodeb manwl o wybodaeth am waith a wnaed gan Raglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru ar gyfer y flwyddyn o fis Ebrill 2018 tan ddiwedd mis Mawrth 2019.

Manylion Cyhoeddi:

Teitl: Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19

Dyddiad: Cyhoeddwyd yr adroddiad hwn ar 30 Ionawr 2020

ISBN: 978-1-78986-109-9

I gael rhagor o wybodaeth am yr adroddiad hwn cysylltwch â:

Helen Clayton, Rheolwr Gwasanaethau Gwybodeg a Data
Yr Adran Wybodeg, Llawr 6, Iechyd Cyhoeddus Cymru, Rhif 2 Cwr y Ddinas,
Stryd Tyndall, Caerdydd, CF10 4BZ
Ffôn: 029 2010 4405

E-bost: screening.information@wales.nhs.uk

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg. Byddwn yn ymateb i ohebiaeth yn Gymraeg yn ddi-oed.

Datganiad Sicrhau Ansawdd

Mae cofnodion data sgrinio yn cael eu diweddaru'n barhaus. Mae'r cronfeydd data a ddefnyddir gan Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cael eu diweddaru'n ddyddiol pan fydd cofnodion yn cael eu hychwanegu, eu newid neu eu dileu (archifo). Gallai hyn ymwneud â phan fydd unigolyn wedi'i nodi fel un y mae angen sgrinio arno; wedi cael canlyniadau sy'n rhaid eu cofnodi, neu â newid statws ac nad oes angen sgrinio arno mwyach yn y drefn honno. Ceir data gan nifer mawr o ffynonellau gwahanol gyda lefelau amrywiol o gywirdeb a chyflawnrwydd. Mae'r Adran Sgrinio yn gwirio data ar gyfer cywirdeb drwy gymharu setiau data – er enghraifft data practis meddyg teulu – ac yn cywiro'r data codio lle y bo'n bosibl. Dylid nodi y ceir oedi weithiau o ran casglu data – er enghraifft efallai na fydd person yn cofrestru gyda'i feddyg teulu ar unwaith os bydd yn symud cyfeiriad. Felly bydd yr oedi hwn yn effeithio ar gyflawnrwydd y data yn dibynnu ar amgylchiadau unigol. Yn ogystal, dylai'r darlennydd fod yn ymwybodol bod data'n cael eu diweddaru'n barhaus a gall fod mân ailgywiriadau yn y niferoedd a ddyfynnir yn y ddogfen hon o un flwyddyn i'r llall oherwydd adnewyddu data. Wrth ymdrin â data o ardaloedd daearyddol bach, weithiau rydym yn atal niferoedd sy'n is na phump lle mae'n bosibl bod y data'n sensitif.

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

© 2020 Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru

Gellir atgynhyrchu deunydd yn y ddogfen hon o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored

<http://www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence-cymraeg/version/3/> ar yr amod y caiff hynny ei wneud yn gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol.

Dylid cydnabod Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'r hawlfraint o ran y trefniant teipograffyddol, y dylunio a'r diwygio yn eiddo i Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Cynnwys

1	CYFLWYNIAD	6
1.1	'Negeseuon allweddol' i'r cyhoedd	6
1.2	Cyflawni'r rhaglen	7
1.3	Llwybr sgrinio	7
2	PENAWDAU YSTADEGOL	8
3	DATA.....	9
3.1	Canran y rhai a gafodd eu sgrinio.....	9
3.2	Heb eu delweddu	13
3.3	Dynion sy'n hunanatgyfeirio	14
3.4	Ymlediadau aortig abdomenol a gafodd eu canfod	15
3.5	Nifer y rhai a gafodd oruchwyliaeth ar gyfer ymlediad	16
3.6	Atgyfeirio i Dîm Amlddisgyblaethol	16
4	DIFFINIADAU	18
5	TÎM CYNHYRCHU A RHESTR CYN RHYDDHAU	19

Tablau a Graffiau

Tabl 1a:	Canran y rhai a gafodd eu sgrinio am ymlediadau aortig abdomenol yn ôl bwrdd iechyd preswyl	9
Graff 1a:	Canran y rhai a gafodd eu sgrinio am ymlediadau aortig abdomenol yn ôl bwrdd iechyd preswyl (%).....	10
Tabl 1b:	Canran y rhai a gafodd eu sgrinio am ymlediadau aortig abdomenol yn ôl cwintel amddifadedd a bwrdd iechyd preswyl (%).....	11
Graff 1b:	Canran y rhai a gafodd eu sgrinio am ymlediadau aortig abdomenol yn ôl cwintel amddifadedd a bwrdd iechyd preswyl (%).....	12
Tabl 2:	Cyfradd heb ei delweddu yn ôl bwrdd iechyd preswyl	13
Tabl 3:	Canran y rhai a gafodd eu sgrinio lle cafodd ymlediad aortig abdomenol ($\geq 3\text{cm}$) ei ganfod yn ôl bwrdd iechyd preswyl ...	15

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

Cyflwyniad

Dyma'r chweched adroddiad ystadegol blynyddol a gyhoeddir gan Raglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru (y Rhaglen).

Lansiwyd y Rhaglen ym mis Mai 2013 a'i nod yw haneru marwolaethau sy'n gysylltiedig ag ymlediad aortig abdomenol (ymlediad) erbyn 2025 yn y boblogaeth gymwys drwy raglen sgrinio systematig ar gyfer dynion 65 oed sy'n byw yng Nghymru. Ers 1 Mai 2015 gall dynion dros 65 oed gysylltu â'r swyddfeydd sgrinio lleol i ofyn am sgan sgrinio ymlediad.

Mae tystiolaeth ymchwil wedi dangos y gall rhaglen sgrinio o ansawdd uchel ar gyfer ymlediad lleihau marwolaethau oherwydd ymlediad aortig toredig tua 50% mewn dynion 65 – 74 oed¹. Ym mis Chwefror 2007, cymeradwyodd Pwyllgor Sgrinio Cenedlaethol y DU gyflwyno sgrinio am ymlediadau i ddynion 65 oed drwy ddefnyddio sganio uwchsain abdomenol ar yr amod bod:

- Gwybodaeth glir am risgiau llawdriniaeth ddewisol yn cael ei rhoi i'r dynion a wahoddwyd, a
- Bod rhwydweithiau fasgwlaidd yn eu lle i drin unigolion a atgyfeiriwyd o sgrinio

1.1 'Negeseuon allweddol' i'r cyhoedd

- Mae cael y prawf sgrinio ymlediad aortig abdomenol (ymlediad) yn lleihau'r risg o farw o ymlediad. Mae dod o hyd i ymlediad yn gynnar yn rhoi'r cyfle gorau i'r dyn gael triniaeth a goroesi
- Yr aorta yw'r brif bibell waed sy'n cyflenwi gwaed i'r corff. Mae ymlediad yn chwyddo yn yr aorta yn yr abdomen, ac os bydd yn cael ei gadael heb ei chanfod, efallai y bydd yn rhannu neu dorri
- Mae sgrinio am ymlediad yn cynnwys sgan uwchsain syml i fesur yr aorta abdomenol
- Mae sgrinio am ymlediad yn brawf am ddim gan y GIG a gynhelir mewn clinigau cymunedol
- Dewis y dyn yw cymryd rhan mewn sgrinio am ymlediad

¹ Ashton HA, Buxton MJ, Day NE, Kim LG, Marteau TM, Scott RAP et al. (2002) Multicentre Aneurysm Screening Study Group. The Multicentre Aneurysm Screening Study (MASS) into the effect of abdominal aortic aneurysm screening on mortality in men: a randomised controlled trial. *Lancet*;360 (9345):1531-9

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

1.2 Cyflawni'r rhaglen

Mae Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gyfrifol am reoli, cyflawni a sicrhau ansawdd y rhaglen. Mae'r rhaglen yn cyflogi Pennaeth Rhaglen, Arweinydd Sicrhau Ansawdd Llawfeddygol Fasgwlaidd, Cynghorydd Delweddu Clinigol, Arweinydd Ansawdd, Addysg a Hyfforddiant, tri hyfforddwr sgiliau clinigol a Chydlynnydd Gweinyddu Cymru Gyfan gyda chymorth gan dîm ysgrifenyddol a gweinyddol. Er ei bod yn rhaglen i Gymru gyfan, ceir cydlynu rhanbarthol gan dri Chydlynnydd Rhanbarthol a thîm o 19 o sgrinwyr sy'n darparu'r sgrinio yn y gymuned.

1.3 Llwybr sgrinio

- Mae dynion 65 oed sy'n byw yng Nghymru ac wedi cofrestru gyda meddyg teulu yn cael eu gwahodd am sgan uwchsain untro i wirio a oes ganddynt ymlediad
- Mae'r prawf yn cynnwys sgan syml o'r aorta abdomenol, gan fesur rhan letaf yr aorta
- Mae sganio uwchsain yn cael ei gynnal mewn 66 o glinigau cymunedol ledled Cymru gan gynnwys ysbytai cymunedol, clinigau iechyd, canolfannau adnoddau sylfaenol a phractisau meddyg teulu. Cynhelir sgrinio yn CEM Berwyn, CEM y Parc, CEM Brynbuga a Phrescoed
- Mae dynion â diamedr aortig abdomenol o lai na 3cm yn cael eu rhyddhau o'r rhaglen
- Mae dynion ag ymlediad bach neu ganolig yn cael eu cynnwys yn y rhaglen oruchwylio ac maent yn cael cynnig:
 - sgan blynyddol ar gyfer ymlediad bach (3 - 4.4cm)
 - sgan bob tri mis ar gyfer ymlediad canolig (4.5 - 5.4cm)
 - apwyntiad dros y ffôn gyda'r nyrs goruchwylio ymlediad i drafod y canlyniad a'i oblygiadau o ran iechyd
 - anogaeth i drefnu apwyntiad gyda'u meddyg teulu i gael cyngor ar ffordd o fyw ac iechyd, monitro pwysedd gwaed a'r therapi meddygol gorau
- Mae dynion ag ymlediad mawr 5.5cm neu fwy (neu dwf o 1cm neu fwy mewn 12 mis) yn cael eu hatgyfeirio i dîm Amlbroffesiynol y Rhwydwaith Fasgwlaidd dewisol (y Tîm Amlddisgyblaethol)
- Fel arfer, cynigir ail apwyntiad gyda'r Rhaglen i ddynion ag aorta heb ei delweddu. Os yw'r ail apwyntiad yn aflwyddiannus, caiff y dyn ei atgyfeirio i adran ddelweddu feddygol i fesur ei aorta abdomenol

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn www.aaascreening.wales.nhs.uk

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

2 Penawdau Ystadegol

Mae'r adroddiad hwn yn cwmpasu'r cyfnod amser rhwng mis Ebrill 2018 a mis Mawrth 2019.

Mae nifer y rhai a gafodd eu sgrinio wedi'i ddiffinio fel y rhai a wahoddwyd yn y flwyddyn 2018-19 a gafodd sgan erbyn 30 Mehefin 2019.

- Canran y rhai a gafodd eu sgrinio o blith cyfranogwyr a wahoddwyd rhwng mis Ebrill 2018 a mis Mawrth 2019 oedd 80.8%, yn amrywio o 77.8% ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf i 83.4% ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
- Mae'r ganran sy'n cael eu sgrinio yn uwch ymhlith y dynion hynny sy'n byw yn yr ardaloedd â'r amddifadedd lleiaf (86.1%) o gymharu â'r ardaloedd â'r amddifadedd mwyaf (73.3%)
- Ar ôl gostwng yn 2017-18, cynyddodd y ganran a gafodd eu sgrinio am ymlediadau yn 2018-19 i ychydig yn uwch na'r targed o 80% ar 80.8%

Rhwng mis Ebrill 2018 a mis Mawrth 2019:

- Cafodd 16,487 o ddynion cymwys eu gwahodd gan y rhaglen rhwng mis Ebrill 2018 a mis Mawrth 2019. O' rhain, aeth 13,328 o ddynion i gael eu sgan cyntaf o dan y Rhaglen a chael canlyniad sgan diffiniol
- O'r dynion a aeth i gael eu sgrinio rhwng mis Ebrill 2018 a mis Mawrth 2019, cafodd 141 o ddynion ymlediad (1.0%) wedi'i ganfod gan y rhaglen sgrinio
- Roedd angen i 57 o ddynion a gafodd eu sganio gael atgyfeiriad i dîm amlddisgyblaethol y rhwydwaith fasgwlaidd dewisol. cafodd 89.5% o ddynion eu hatgyfeirio o fewn dau ddiwrnod gwaith i'r sgan
- Cafodd 49 o ddynion lawdriniaeth agored neu endofasgwlaidd. Mae hon yn garfan wahanol i'r dynion a gafodd eu sganio a'u hatgyfeirio yn y flwyddyn. Cafodd 12 (24.5%) o'r rhain eu llawdriniaeth wedi'i chwblhau o fewn pedair neu wyth wythnos i'r atgyfeiriad gael ei dderbyn, yn dibynnu ar faint yr ymlediad a ganfuwyd

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

- Cymerwyd 975 (92.9%) o sganiau gwyliadwriaeth o fewn y safon o 1049 o gyfleoedd posibl (ymlediad canolig ar oruchwyliaeth chwarterol o fewn 11 i 15 wythnos, ymlediad bach ar oruchwyliaeth flynyddol o fewn 50 i 56 wythnos i'w sgan llwyddiannus blaenorol)
- Sgriniwyd 984 o ddynion a wnaeth hunanatgyfeirio gyda 16 o ymlediadau (1.6%) wedi'u canfod

3 Data

3.1 Canran y rhai a gafodd eu sgrinio

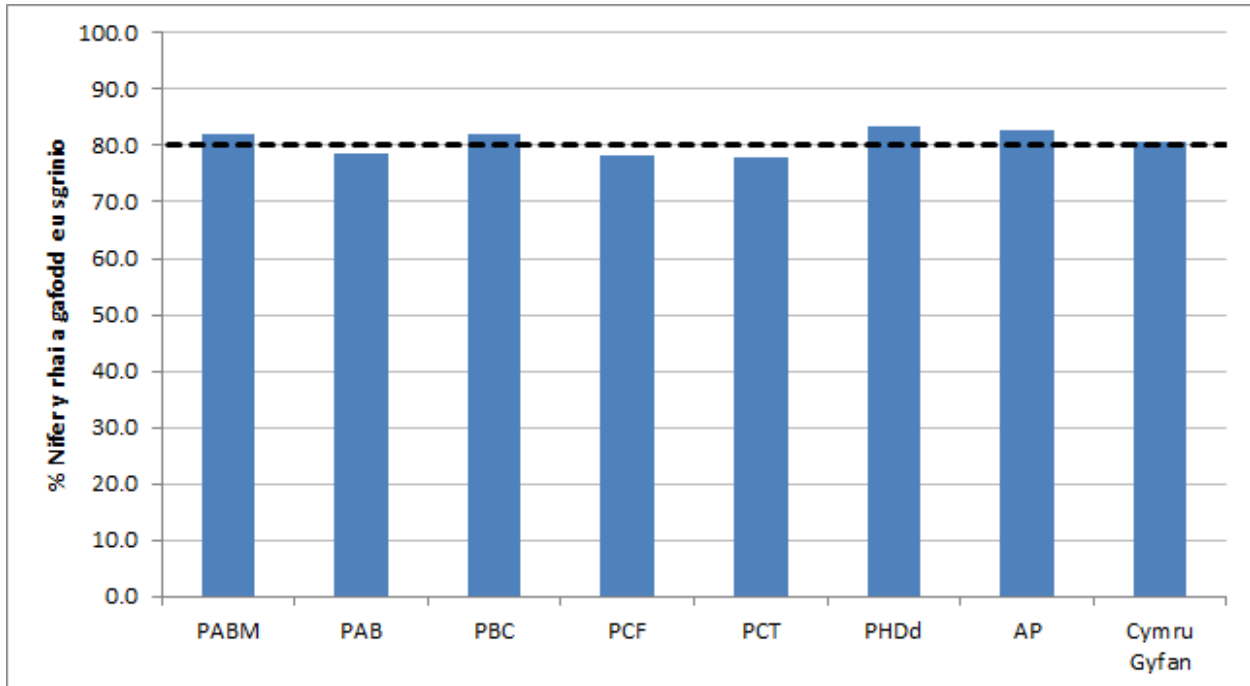
Y Safon: Isafswm o 80% o ddynion a wahoddwyd sy'n mynd i sgrinio am ymlediadau yn cael eu profi.

Tabl 1a: Canran y rhai a gafodd eu sgrinio am ymlediadau aortig abdomenol yn ôl bwrdd iechyd preswyl

Bwrdd iechyd	Gwahoddwyd	Profwyd	% y rhai a gafodd eu sgrinio
BIP Abertawe Bro Morgannwg	2,714	2,226	82.0
BIP Aneurin Bevan	3,143	2,475	78.7
BIP Betsi Cadwaladr	3,961	3,247	82.0
BIP Caerdydd a'r Fro	1,984	1,556	78.4
BIP Cwm Taf	1,355	1,054	77.8
BIP Hywel Dda	2,349	1,958	83.4
BI Addysgu Powys	736	609	82.7
Anhysbys	245	203	82.9
Cymru Gyfan	16,487	13,328	80.8

Noder: nifer y rhai a gafodd eu sgrinio wedi'i ddatgan (o'r rhai cymwys a wahoddwyd yn y flwyddyn, nifer a brofwyd erbyn 30 Mehefin 2019). Mae anhysbys yn cyfeirio at ddynion na ellir eu dyrannu i fwrdd iechyd. Fodd bynnag maent wedi'u cynnwys yn y cyfanswm ar gyfer Cymru gyfan.

Graff 1a: Canran y rhai a gafodd eu sgrinio am ymlediadau aortig abdomenol yn ôl bwrdd iechyd preswyl (%)

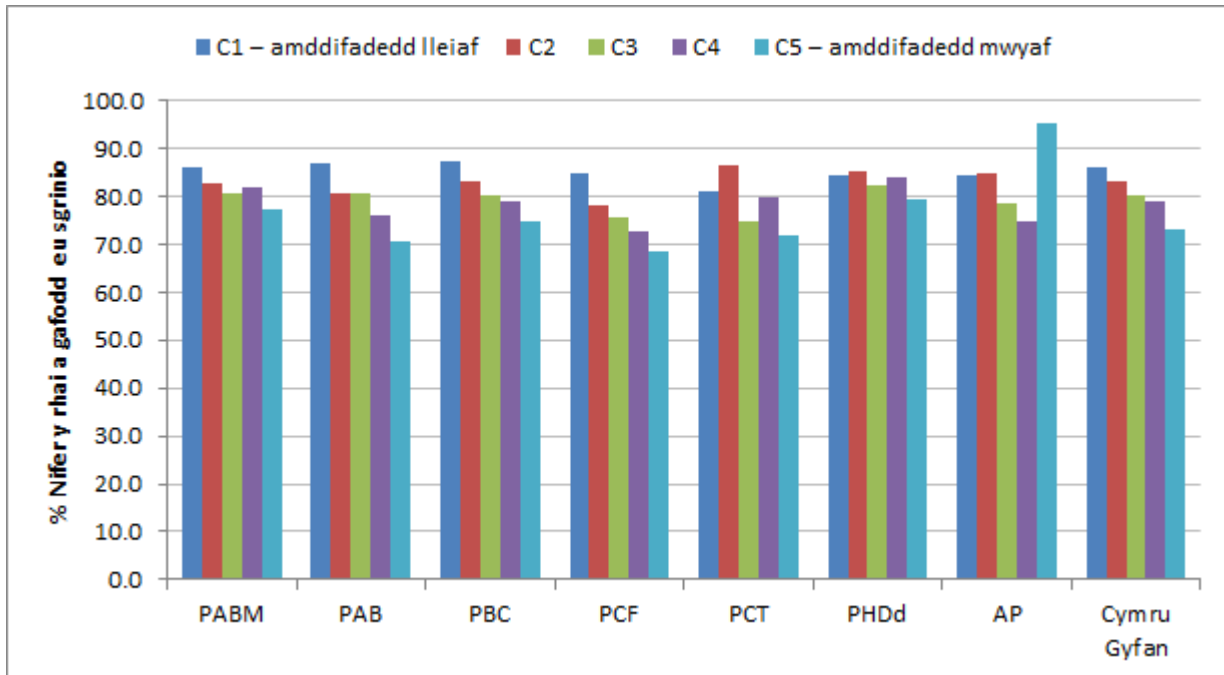

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

Tabl 1b: Canran y rhai a gafodd eu sgrinio am ymlediadau aortig abdomenol yn ôl cwintel amddifadedd a bwrdd iechyd preswyl (%)

Bwrdd Iechyd	C1 – amddifadedd lleiaf	C2	C3	C4	C5 – amddifadedd mwyaf	Cyfanswm
BIP Abertawe Bro Morgannwg	86.2	82.7	80.8	81.8	77.3	82.0
BIP Aneurin Bevan	86.8	80.6	80.7	76.2	70.6	78.7
BIP Betsi Cadwaladr	87.5	83.1	80.4	78.8	75.0	82.0
BIP Caerdydd a'r Fro	85.1	78.0	75.8	72.6	68.5	78.4
BIP Cwm Taf	81.3	86.6	74.8	79.8	72.1	77.8
BIP Hywel Dda	84.5	85.2	82.2	83.9	79.5	83.4
BI Addysgu Powys	84.4	84.8	78.8	75.0	95.5	82.7
Anhysbys	-	-	-	-	-	82.9
Cymru Gyfan	86.1	83.0	80.3	79.1	73.3	80.8

Noder: Mae anhysbys yn cyfeirio at ddynion na ellir eu dyrannu i fwrdd iechyd. Fodd bynnag maent wedi'u cynnwys yn y cyfanswm ar gyfer Cymru gyfan.

Graff 1b: Canran y rhai a gafodd eu sgrinio am ymlediadau aortig abdomenol yn ôl cwintel amddifadedd a bwrdd iechyd preswyl (%)

Mae hyn yn dangos, yn gyffredinol ar draws pob bwrdd iechyd, bod canran y rhai a gafodd eu sgrinio yn gostwng wrth i'r sgôr amddifadedd gynyddu. Dylid nodi bod Cwintel 5 ym Mhowys yn cynnwys niferoedd bach.

3.2 Heb eu delweddu

Y Safon: $\leq 3\%$ o apwyntiadau a ganiatawyd a arweiniodd at aorta heb ei delweddu.

Tabl 2: Cyfradd heb ei delweddu yn ôl bwrdd iechyd preswyl

Bwrdd Iechyd	Sganiau	Heb eu delweddu	Cyfradd heb eu delweddu (%)
BIP Abertawe Bro Morgannwg	2,694	25	0.9
BIP Aneurin Bevan	3,113	54	1.7
BIP Betsi Cadwaladr	4,005	35	0.9
BIP Caerdydd a'r Fro	1,987	28	1.4
BIP Cwm Taf	1,258	30	2.4
BIP Hywel Dda	2,327	11	0.5
BI Addysgu Powys	732	<5	0.5
Anhysbys	249	1	0.4
Cymru Gyfan	16,365	188	1.1

Noder: mae data heb eu delweddu yn cyfeirio at nifer yr apwyntiadau a gwblhawyd lle na chafodd yr aorta abdomenol ei gweld.

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

3.3 Dynion sy'n hunanatgyfeirio

Ers 1 Mai 2015, gall dynion dros 65 oed nad ydynt wedi cael sgan sgrinio uwchsain ar gyfer ymlediadau hunanatgyfeirio drwy gysylltu â'r rhaglen sgrinio i ofyn am apwyntiad. Rhagwelir y bydd nifer y dynion sy'n hunanatgyfeirio ar gyfer sgrinio am ymlediadau yn gostwng wrth i'r rhaglen aeddfedu.

Yn ystod 2018-19, sganiwyd 984 o ddynion a wnaeth hunanatgyfeirio gyda 16 (1.6%) o ymlediadau wedi'u canfod. Mae hyn yn cynnwys dynion nad ydynt wedi'u gwahodd gan y rhaglen yn flaenorol yn unig.

3.4 Ymlediadau aortig abdomenol a gafodd eu canfod

Y Safon: O'r rhai a sgriniwyd disgwylir y bydd gan 1% ymlediad (≥ 3 cm).

Tabl 3: Canran y rhai a gafodd eu sgrinio lle cafodd ymlediad aortig abdomenol (≥ 3 cm) ei ganfod yn ôl bwrdd iechyd preswyl

Bwrdd Iechyd	Mynychwyd	Cyfanswm yr Ymlediadau	Cyfradd Ganfod (%)
BIP Abertawe Bro Morgannwg	2,343	18	0.8
BIP Aneurin Bevan	2,667	29	1.1
BIP Betsi Cadwaladr	3,397	32	0.9
BIP Caerdydd a'r Fro	1,681	14	0.8
BIP Cwm Taf	1,120	13	1.2
BIP Hywel Dda	2,057	22	1.1
BI Addysgu Powys	657	11	1.7
Anhysbys	215	2	0.9
Cymru Gyfan	14,137	141	1.0

Noder: Dynion ag ymlediad (≥ 3 cm) a gafodd ei ganfod dim ond wedi'u cyfrif ar y sgan diffiniol cyntaf nid sganiau gwyliadwriaeth. Nid yw heb ei ddelweddu yn ganlyniad sgan diffiniol. Mae anhysbys yn cyfeirio at ddynion na ellir eu dyrannu i fwrdd iechyd. Fodd bynnag maent wedi'u cynnwys yn y cyfanswm ar gyfer Cymru gyfan.

3.5 Nifer y rhai a gafodd oruchwyliaeth ar gyfer ymlodiad

Mae nifer y rhai a gafodd oruchwyliaeth ar gyfer y cyfnod amser hwn 2018-19, yn cynnwys dynion ag ymlodiad canolig a ganfuwyd, a wahoddwyd am oruchwyliaeth chwarterol, a dynion ag ymlodiad bach a ganfuwyd, a wahoddwyd am oruchwyliaeth flynyddol.

Yn ystod 2018-19, aethpwyd i 975 o apwyntiadau goruchwyliaeth (92.9%) o fewn y safon o blith 1,049 o gyfleoedd posibl (dylai dynion ag ymlodiad canolig ar oruchwyliaeth chwarterol gael eu hailsganio o fewn 11 i 15 wythnos, a dylai dynion ag ymlodiad bach, ar oruchwyliaeth flynyddol, gael eu hailsganio o fewn 50 i 56 wythnos i'w sgan llwyddiannus blaenorol).

3.6 Atgyfeirio i dîm amlddisgyblaethol

Yn ystod 2018-19, cafodd 57 o ddynion eu sganio ac roedd angen eu hatgyfeirio i dîm amlddisgyblaethol y rhwydwaith fasgwlaidd dewisol. Nid yw hyn yn cynnwys atgyfeiriadau i wasanaethau fasgwlaidd ar alwad (h.y. y rhai ag ymlodiad mawr iawn wedi'i ganfod). O'r cyfanswm a gafodd ei atgyfeirio, cafodd 89.5% eu hatgyfeirio o fewn dau ddiwrnod gwaith i'r sgan.

Cafodd 49 o ddynion llawdriniaeth agored neu endofasgwlaidd. Mae hon yn garfan wahanol i'r dynion a gafodd eu sganio a'u hatgyfeirio yn y flwyddyn. Cafodd 12 (24.5%) o'r rhain eu llawdriniaeth wedi'i chwblhau o fewn pedair neu wyth wythnos i'r atgyfeiriad gael ei dderbyn, yn dibynnu ar faint yr ymlodiad a ganfuwyd. Mae cydymffurfiaeth â'r safon amseroldeb hon wedi'i thrafod yn y cyfarfodydd ar y cyd rhwng y Rhaglen a Chydlynwyr Tîm Amlddisgyblaethol y Rhwydwaith Fasgwlaidd Dewisol. Mae cydlynwyr y Tîm Amlddisgyblaethol yn cyflwyno adroddiad eithriad ar gyfer pob dyn sy'n torri'r safon amseroldeb atgyweiriad a/neu'n cael yr atgyweiriad mewn ysbyty lloeren yn hytrach na'r safle canoli y cytunwyd arno.

Mae gostyngiad bach o ran cydymffurfio â'r safon hon o gymharu â'r Adroddiad Ystadegol Blynyddol blaenorol. Yn 2017-18, cafodd 14 o ddynion (35%) eu llawdriniaeth o fewn y safon amseroldeb. Mae sawl ffactor yn gyfrifol am yr oedi o ran triniaeth yn ystod y ddwy flynedd gan gynnwys:

- Dynion â chydafiacheddau eraill
- Lleihad o ran capasiti theatr
- Oedi mewn profion diagnostig cyn llawdriniaeth

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

- Amrywiad yn y cynnydd o ran datblygu'r rhwydweithiau fasgwlaidd dewisol rhanbarthol

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

4 Diffiniadau

Mae'r adran hon yn rhoi rhagor o fanylion am y cyfrifiadau a ddefnyddir yn yr adroddiad hwn.

Cymwys

Ar gyfer cyfrifo nifer y rhai a gafodd eu sgrinio, dynion cymwys oedd y rhai a oedd yn byw yng Nghymru a wahoddwyd yn y cyfnod amser. Mae dynion a gofrestrwyd â llaw (fel hunanatgyfeiriadau) wedi'u heithrio. Mae dynion a wahoddwyd a gafodd eu heithrio o'r rhaglen yn y cyfnod amser yn sgil y ffaith eu bod allan o'r garfan wedi'u dileu.

Nifer y rhai a gafodd eu sgrinio

Cafodd dynion eu cyfrif fel rhai a ymatebodd i'w gwahoddiad os cawsant eu gwahodd yn ystod y cyfnod amser Ebrill – Mawrth ac aethant i'w hapwyntiad erbyn 30 Mehefin 2019.

Amddifadedd

Cafodd cwintelau amddifadedd eu pennu drwy ddefnyddio Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC) 2014, a'u mesur ar lefel ardal cynnyrch ehangach haen is. Mae ardaloedd cynnyrch ehangach haen is wedi'u graddio i gwintelau Cymru gyfan er mwyn gallu eu cymharu rhwng byrddau iechyd. Mae hyn yn golygu na fydd cyfran gyfartal o bobl ym mhob cwintel pan fyddwch yn ystyried pob bwrdd iechyd e.e. yn Sir Fynwy, mae 40% o'r boblogaeth yn byw yn y cwintel â'r amddifadedd lleiaf yng Nghymru, ond nid oes unrhyw ardaloedd yn y cwintel â'r amddifadedd mwyaf yng Nghymru.

Bwrdd iechyd

Dyma'r bwrdd iechyd preswyl.

Canlyniad

Mae canlyniad sgan diffiniol yn eithrio'r rhai a gafodd ganlyniad terfynol lle nad oedd yn bosibl delweddu'r aorta abdomenol.

Adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adroddiad Ystadegol Blynyddol Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru 2018-19
--------------------------------------	---

5 Tîm cynhyrchu a rhestr cyn rhyddhau

Cyflogir y tîm cynhyrchu ar gyfer yr adroddiad hwn gan Iechyd Cyhoeddus Cymru ac fe'u rhestrir isod.

Llywela Wilson	Pennaeth Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru
Dr Sharon Hillier	Cyfarwyddwr yr Adran Sgrinio
Heather Lewis	Ymgynghorydd Iechyd Cyhoeddus
Helen Clayton	Rheolwr Gwasanaethau Gwybodeg a Data
Richard Wakely	Uwch-ddadansoddwr Gwybodeg a Data
Guy Stevens	Dirprwy Reolwr Gwasanaethau Gwybodeg a Data
Sarah Jones	Swyddog Cyfathrebu
Diane Rawlings	Cynorthwydd Personol
Rhys George	Cofus Cyf (Cyfieithydd)

Cafodd yr Ystadegau Swyddogol hyn eu hanfon at y bobl ar y rhestr cyn rhyddhau hon bum diwrnod gwaith cyn cyhoeddi yn unol â Gorchymyn Gweld Ystadegau Swyddogol cyn eu Rhyddhau (Cymru) 2009.

Iechyd Cyhoeddus Cymru

Jan Williams	Cadeirydd
Dr Tracey Cooper	Prif Weithredwr
Dr Quentin Sandifer	Cyfarwyddwr Gweithredol Gwasanaethau Iechyd Cyhoeddus a'r Cyfarwyddwr Meddygol
Leah Morantz	Pennaeth Cyfathrebu

Llywodraeth Cymru

Dr Frank Atherton	Prif Swyddog Meddygol
Dr Andrew Goodall	Cyfarwyddwr Cyffredinol - Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Rebekah Tune	Pennaeth Cyfathrebu Strategol a Marchnata
Yr Athro Chris Jones	Dirprwy Brif Swyddog Meddygol / Cyfarwyddwr Meddygol GIG Cymru
Neil Surman	Dirprwy Gyfarwyddwr Iechyd Cyhoeddus
Dr Heather Payne	Uwch-swyddog Meddygol ar gyfer Iechyd Mamau a Phlant
Helen Tutt	Uwch-reolwr Gweithredol - Gwasanaethau Diogelu Iechyd
Stephen Thomas	Pennaeth y Gangen Gwasanaethau Diogelu Iechyd